

Секція: Актуальні проблеми соціально-економічного розвитку України на сучасному етапі

Шофолов Денис Леонідович

*кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри інформаційно-технічних та природничих дисциплін
Київський кооперативний інститут бізнесу і права
м. Київ, Україна*

ЕКОЛОГІЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ БІЗНЕСУ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Проблематика екологічної відповідальності бізнесу дискутується не лише у межах міжнародних економічних і фінансових інститутів, а й об'єднань бізнес-структур, одним із головних завдань яких є створення кодексів (політик) екологічно етичної поведінки бізнесу.

Важливу роль у процесі залучення представників бізнесу до реалізації концепції сталого розвитку відіграють саме міжнародні організації, які розробляють та втілюють у життя колективні програми і проекти у цій сфері. До найважливіших «сталих» ініціатив міжнародних організацій можна віднести – принципи «Екватор» (PE) [1]; принципи відповідального інвестування ООН (UNPRI) [4]; Фінансова ініціатива Програми ООН з навколишнього середовища (UNEP FI) [5] і Глобальний договір ООН (UNGC) [6] та ін.

Екологічно відповідальний бізнес визнає рівність соціально-екологічних та фінансово-економічних інтересів й цінностей, зосереджує увагу на таких нефінансових показниках як якість і безпека продукції (товарів, послуг), кадрова і соціальна політики, екологічна діяльність тощо. Ознаками екологічно відповідального бізнесу є: вихід бізнесу з мінімальних рамок самозабезпечення і внесок власних ресурсів у

довгостроковий розвиток внутрішнього й зовнішнього середовища; реалізацію екологічних заходів спрямованих на підвищення рівня соціальних гарантій для працюючих, виробництво якісних товарів і послуг, раціонального використання ресурсів, застосування у бізнес-відносинах чесної ділової поведінки; врахування суспільних очікувань у відношенні не тільки своєї продукції і підвищення прибутковості, але й своєї участі у формуванні національної та регіональної економіки.

Діяльність бізнес-структур у напрямі сталого розвитку не може обмежуватися як розробленням і реалізацією тільки власних сталих стратегій (екологічних програм), так і лише співпрацею з міжнародними економічними організаціями у цій сфері. Комплексний (системний, процесний) підхід до формування стратегії сталого розвитку компанії, що відповідає сучасним реаліям і тенденціям світового господарства, має враховувати і регіональну (місцеву) специфіку галузей економіки. Повноцінну участь бізнесу у процесах популяризації та втілення у життя ключових положень стратегії сталого розвитку забезпечать такі заходи: інформування зацікавлених сторін про екологічні ризики; надання консультативних послуг щодо оцінювання екологічних ризиків; ефективне управління ризиками такими ризиками; запровадження програм з екологічно безпечної організації праці; формування систем екологічного менеджменту і контролю з метою оцінювання впливу підприємницької діяльності на довкілля, зокрема, крізь призму споживання води, електроенергії, витратних матеріалів та утилізації сміття; створення спеціалізованих фондів для фінансування дослідницьких екологічних програм; сприяння сталому розвитку на міжнародному рівні шляхом участі компаній у ініціативах міжнародних економічних організацій на зразок Принципів відповідального інвестування ООН, програмах сталого розвитку на регіональному і міжнародному рівнях.

Все це можна вважати ключовим внеском, який бізнес може зробити для вирішення екологічних проблем, що стоять перед світом. Гарні практики провідних компаній створюють основу для зміни поведінки інших людей. Крім того, багато міжнародних компаній приймають екологічну політику, яка відповідає міжнародним стандартам, таким як ISO 14001, SA 8000 або FSC та ін. (IFC, 2002) [2].

Досліджуючи питання екологічної відповідальності українського бізнесу в умовах євроінтеграційних процесів можна стверджувати про зростання інтересу вітчизняних підприємств до питань діяльності на довкілля. Найбільш типовими для вітчизняного бізнесу є наступні ініціативи: зниження енергоємності виробництва; збільшення обсягів використаних і знешкоджених відходів підприємства; повторне використання води; зниження рівня викидів забруднюючих речовин в атмосферу; розробка й реалізація довгострокових програм екологічної діяльності; впровадження міжнародних стандартів екологічної відповідальності; реалізація проекту «Зелений офіс»; екологічний моніторинг та інші. Це є свідченням поступового поширення цінностей екологічної відповідальності на вітчизняних підприємствах. Однак рівень екологічної відповідальності навіть провідних вітчизняних підприємств ще дуже далекий від прогресивних міжнародних стандартів. Тому, набуває особливої актуальності завдання цілеспрямованого підвищення рівня екологічної відповідальності бізнесу шляхом залучення державної підтримки спрямованого на підвищення екологічної свідомості населення, розвиток співпраці підприємств з місцевими громадами тощо.

Література

1. About the Equator Principles [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.equatorprinciples.com/index.php/about-ep/about-ep>.

2. Corporate Environmental Responsibility: 1 Is a common CSR framework possible? Piotr Mazurkiewicz. DevComm-SDO. World Bank [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://siteresources.worldbank.org/EXTDEVCOMSUSDEVT/Resources/csrframework.pdf>.
3. Грішнова О., Брінцева О. Впровадження екологічної відповідальності в практику менеджменту вітчизняних підприємств / Вісник Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. Серія: Економіка, 2013, № 10 (151), С. 12-18.
4. Офіційний сайт міжнародної ініціативи у сфері сталого розвитку Принципи відповідального інвестування ООН [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.unpri.org/signatories/signatories>.
5. Офіційний сайт Фінансової ініціативи Програми ООН з навколишнього середовища [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.unepfi.org/signatories/index.html>.
6. About the UN Global Compact [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.unglobalcompact.org/about>.
7. Яшнина А.М. Корпоративна відповідальність фінансових транснаціональних компаній / Фінанси інституційних секторів економіки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: file:///C:/Users/domik/Downloads/Fu_2013_1_11.pdf.